

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **M. T.**, bývajúceho vo S., zastúpeného NIKU & partners, s.r.o., JUDr. Anna Niku, konateľ – advokát, Prokopa Veľkého 51, Bratislava, proti odporkyňi **P. T.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. Matúšom Hribom, advokátom v Bardejove, Na hradbách 5, **o preddavku na znalecké dokazovanie**, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 9 P 16/2011, o dovolaní odporkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. júla 2013 sp. zn. 11 CoP 344/2013, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 30. júla 2013 sp. zn. 11 CoP 344/2013 a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Pezinok uznesením z 18. apríla 2012 č. k. 9 P 16/2011-60 nariadil dokazovanie z odboru psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí, zároveň uložil účastníkom zložiť preddavok na trovy spojené s podaním znaleckého posudku v sume 200 Eur na účet Okresného súdu Pezinok.

Krajský súd v Bratislave odvolanie odporkyne proti uvedenému uzneseniu odmietol uznesením z 30. júla 2013 č. k. 11 CoP 344/2013-277. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 218 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „O.s.p.“) a síce, že odvolanie bolo odporkyňou podané oneskorene. Odvolanie bolo podané elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu 17. mája 2012. Z dikcie ustanovenia § 42 ods. 1 O.s.p. podanie bolo potrebné doplniť 21. mája 2012 (pondelok prvý pracovný deň po dni pracovného pokoja 20.6.2012). Podanie bolo doplnené 23. mája 2012. Odvolací súd na elektronické podanie neprihliadal, pretože nebolo doplnené v lehote stanovenej zákonom. Uviedol, že elektronicky podané podanie má byť doplnené najneskôr do troch dní. Za podanie, ktoré treba doplniť sa v tomto prípade považuje aj

podanie odvolania, keďže odvolanie je úkonom účastníka, proti rozhodnutiu súdu vo veci samej. Trojdňovú lehotu v zmysle § 42 ods. 1 O.s.p. je potrebné vysvetľovať tak, že posledný deň tejto lehoty má byť elektronicky podané odvolanie doplnené, t. j. že nie je rozhodujúci deň, v ktorom bolo doplnené elektronické podanie podané na orgáne (na pošte), ktorý má doplnenie odvolania doručiť súdu, elektronicky podané odvolanie malo byť doplnené v posledný deň trojdňovej lehoty. Odvolací súd neprihliadol na odvolanie podané elektronicky, odvolanie, ktoré bolo podané poštou bolo podané po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, preto ho odvolací súd podľa ustanovenia § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. odmietol.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie odporkyňa, ktorá navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietala, že napadnutým uznesením jej bola odňatá možnosť konania pred súdom, čím je na jej strane daný dovolací dôvod podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Uviedla, že nesúhlasí s výkladom ustanovenia § 42 ods. 1 O.s.p. odvolacím súdom. Lehota na doplnenie elektronického podania je lehota procesná, a preto je v zmysle ustanovenia § 57 ods. 3 O.s.p. postačujúce v tejto lehote odovzdať podanie orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť. Poukázala na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v danej veci zrušil uznesenie o odmietnutí odvolania vo veci samej, ktorým bolo odvolanie z rovnakých dôvodov odmietnuté.

Navrhovateľ k dovolaniu zaslal vyjadrenie (č. l. 342 – 345 spisu).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p. v znení pred 1. januárom 2015) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

V prejednávanej veci bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu formou uznesenia, ktorým odmietol odvolanie odporkyne pre oneskorenosť podania odvolania (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) proti rozhodnutiu o preddavku na znalecké dokazovanie.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa doslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Na základe uvedeného, keď v danej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým odmietol odvolanie odporkyne pre oneskorenosť podania odvolania (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), dovolanie proti nemu nie je prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne

obsadeným súdom). Existencia niektorej z vyššie uvedených vád však dovolacím súdom nebola v konaní zistená.

So zreteľom na dovolateľkou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci jej súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Predmetnému dôvodu dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu jeho procesných práv, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Odporkyňa namietala, že k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo tým, že odvolací súd nesprávne konštatoval oneskorenosť jej podania, keď odvolací súd mal za to, že elektronicky podané odvolanie malo byť doplnené v trojdňovej lehote tak, že podanie malo byť doplnené v posledný deň tejto lehoty na súde a nestačilo ho podať na pošte.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústavy“), každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu

a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy (podobne aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru) je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu, zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy) normujúcich rámec, v ktorom je možné domáhať sa jeho rešpektovania (m. m. I. ÚS 22/03).

Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, ale jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08).

K odňatiu možnosti dovolateľky konať pred súdom malo podľa jej názoru dôjsť tým, že odvolací súd sa nezaoberal odvolaním odporkyne napriek tomu, že bolo doručené v lehote na podanie odvolania a odmietol jej odvolanie pre oneskorenosť (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.).

Z ustanovenia § 204 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 57 ods. 1 O.s.p. do plynutia lehoty sa nezapočítava deň, keď došlo k skutočnosti, určujúcej začiatok lehoty.

Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia sa uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak konanie lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň (§ 57 ods. 2 O.s.p.).

Lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (§ 57 ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 42 ods. 1 O.s.p., podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom. Podanie obsahujúce návrh vo veci samej alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, doplniť netreba. Podanie urobené telefaxom treba doplniť najneskôr do troch dní predložením jeho originálu. Na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené, sa neprihliada.

Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že podanie môže účastník konania urobiť aj elektronickými prostriedkami, na čo musí súd prihliadať, pretože aj takéto podanie má rovnaké právne účinky ako napr. písomné podanie, a to už od času jeho urobenia. Iba v prípade podania obsahujúceho návrh vo veci samej alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami a ktoré nebolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, je predpokladom vzniku vyššie uvedených účinkov od času jeho urobenia doplnenie takého podania písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní.

V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo právnomu zástupcovi odporkyne doručené 2. mája 2012 (streda). Lehota na podanie odvolania jej preto začala plynúť 3. mája 2012 (štvrtok) a uplynula 17. mája 2012 (štvrtok). Odporkyňa, prostredníctvom svojho právneho zástupcu, podala odvolanie elektronickým prostriedkom (e-mailom) bez zaručeného elektronického podpisu s jeho odoslaním 17. mája 2012, 21.58 (č. 1. 61 spisu), pričom odtlačok podacej pečiatky Okresného súdu Pezinok na odvolaní a sprievodnom e-mailovom liste je 18.5.2012 (č. 1. 61 - 62 spisu), deň 17. mája 2015 je posledný deň odvolacej lehoty podľa § 204 ods. 1 O.s.p. V danej veci ide o odvolanie proti rozhodnutiu o preddavku na znalecké dokazovanie, čo zjavne nie je podanie vo veci samej alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, preto jeho doplnenie zákonná úprava nevyžaduje. Na základe uvedeného je konštatovanie odvolacieho súdu o oneskorenom podaní odvolania odporkyne (dovolateľky) nesprávne a námietka dovolateľky o existencii vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. v odvolacom konaní je preto dôvodná.

So zreteľom na uvedené, dospel dovolací súd k záveru, že dovolateľke bola v danom prípade odňatá možnosť pred súdom konať, keď odvolací súd nesprávne konštatoval oneskorenosť podania jej odvolania, preto jej dovolanie je prípustné, nakoľko vykazuje vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júla 2015

JUDr. Viera Petříková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová